

**ZPRÁVA O ČINNOSTI ZMOCNĚNCE VLÁDY
PRO MORAVSKOSLEZSKÝ, ÚSTECKÝ A KARLOVARSKÝ KRAJ
za rok 2016**

Předkládá: doc., Ing. Jiří Cíenciala, CSc. a Gabriela Nekolová, DiS.

Zpracovala: Edita Mynaříková, DiS., Ing. Pavlína Kaletová, Gabriela Nekolová, DiS.

Úřad zmocněnce vlády pro Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj
www.zmocnenecvlady.cz
www.restartregionu.cz

Leden 2017

Obsah

1. Úvod	3
2. Činnost v roce 2016	3
2.1 Průřezové aktivity	4
2.2 Tematické aktivity	7
2.2.1 Zaměstnanost a podnikání	7
2.2.2. Technické vzdělávání, věda, výzkum, inovace.....	7
2.2.3. Energetika a suroviny	7
2.2.4. Životní prostředí	7
2.2.5. Dopravní infrastruktura.....	8
2.2.6. Rekultivace a revitalizace	8
2.2.7. Sociální tematika	8
2.2.8. Efektivní čerpání fondů EU	9
3. Závěr	9

1. Úvod

Předložená zpráva o činnosti zmocněnce vlády vychází z usnesení vlády ČR č. 952 ze dne 11. 12. 2013 a č. 826 ze dne 19. 10. 2015, které ukládají ministru průmyslu a obchodu, zmocněnci a zástupkyni zmocněnce informovat vládu každý rok o výkonu funkce zmocněnce a plnění opatření při řešení negativního vývoje zaměstnanosti a problémů spojených s revitalizací Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje.

Zpráva mapuje činnost vládního zmocněnce v Moravskoslezském (MSK), Ústeckém (ÚK) i Karlovarském kraji (KVK) v roce 2016. Ve třetím roce působení zmocněnce doc. Ing. Jiří Cíenciala, CSc., jeho zástupkyně pro ÚK a KVK Gabriela Nekolová, DiS., a jejich týmy navázali na aktivity a závěry z roku 2015 a především na rozhodnutí vlády o přípravě Strategie hospodářské restrukturalizace pro všechny tři dotčené kraje. Vedle účasti na přípravě uvedené strategie zaměřil Úřad zmocněnce vlády svou práci především na oblast zaměstnanosti a podnikání, ale věnoval se opět i dalším tématům, která jsou klíčová pro rozvoj sledovaných regionů. Zpráva tedy informuje o průřezových i jednotlivých tematických aktivitách, na nichž Úřad zmocněnce průběžně úzce spolupracoval s regionálními partnery MSK a ÚK i KVK.

Hlavním výstupem činnosti vládního zmocněnce v roce 2016 byla aktivní účast na zpracování Vstupní analýzy a Strategického rámce Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje, který vláda schválila usnesením č. 3 dne 9. 1. 2017. Hlavním zpracovatelem dokumentů bylo na základě úkolu vlády Ministerstvo pro místní rozvoj, jemuž Úřad zmocněnce vlády poskytoval kontinuální součinnost.

Týmy vládního zmocněnce a jeho zástupkyně pracovaly v roce 2016 ve složení: 3 pracovnice v MSK, 2 pracovnice a 1 pracovník v ÚK, 1 pracovnice na částečný úvazek v KVK, 1 pracovnice na částečný úvazek v Praze a řidič zmocněnce. Celkové výdaje činily 7.725.682 Kč. Zahrnovaly náklady na činnost týmů, provoz kanceláří, odborné konzultační služby při tvorbě Strategického rámce restrukturalizace a marketingové aktivity.

2. Činnost v roce 2016

Činnost zmocněnce vlády pro Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj v roce 2016 vycházela z dlouhodobého plánu aktivit v souladu s prioritními tématy zmocněnce. Další konkrétní aktivity byly stanoveny na základě podnětů a požadavků ministerstev a regionálních partnerů. Na území krajů Úřad zmocněnce spolupracuje zejména s krajskými samosprávami a krajskými tripartitami, dle tematického zaměření a místních specifik je spolupráce rozšiřována o další relevantní organizace s vlivem na ekonomický rozvoj a řešení sociálních a environmentálních otázek.

Úřad zmocněnce ve všech dotčených krajích posiluje vzájemnou spolupráci regionálních institucí a subjektů a řeší jejich podněty. Zaměřuje se na sjednocení postupu regionálních partnerů vůči

Úřad zmocněnce vlády pro Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj

www.zmocnenecvlady.cz

www.restartregionu.cz

centrálním orgánům a zajištění obousměrného přenosu informací. Zmocněnec a jeho zástupkyně se pravidelně účastnili jednání odborných tematických pracovních skupin konferencí, seminářů a kulatých stolů jak na regionální tak i centrální úrovni. Některé z nich byly Úřadem zmocněnce přímo organizovány. Zmocněnec i jeho zástupkyně se snaží budovat prestiž institutu vládního zmocněnce, a posilovat snahu vlády o řešení problémů strukturálně postižených krajů, informovat veřejnost o aktivitách vlády směřujících k restrukturalizaci a také zlepšovat image krajů.

2.1 Průřezové aktivity

- Spolupráce při zpracování Strategie hospodářské restrukturalizace MSK, ÚK a KVK;
- Spolupráce na zlepšování image MSK, ÚK a KVK zejména s cílem snížení odlivu mladých kvalifikovaných obyvatel mimo region;
- Iniciace a spolupráce na tvorbě specifických dotačních programů pro strukturálně postižené kraje;
- Iniciace a účast na přípravě výjezdů prezidenta a zástupců ministerstev do MSK, ÚK a KVK v roce 2017.

Strategie hospodářské restrukturalizace MSK, ÚK a KVK

Pokračující příprava Strategie hospodářské restrukturalizace představovala hlavní zaměření činnosti Úřadu vládního zmocněnce v roce 2017. Tato příprava byla realizována v několika fázích:

- Vstupní analýza
 - zpracování Vstupní analýzy probíhalo v období 18. 12. 2015 až 29. 2. 2016, MMR materiál interně schválilo 12. 04. 2016.
 - Vstupní analýzu tvoří makroekonomická analýza a problémová analýza, jež zahrnují predikci vývoje. Díky tomu byly identifikovány faktory, které souvisí s výkonností regionálních ekonomik a také klíčové problémy i jejich příčiny. Klíčové bariéry přeměny struktury ekonomiky byly popsány jak na úrovni krajů, tak i na úrovni státu.
 - Úřad zmocněnce vlády se účastnil na zajištění vstupních dat, organizoval komunikaci s regionálními stakeholdery a projednávání a oponování dokumentu na regionální úrovni.
- Strategický rámec
 - zpracování Strategického rámce probíhalo od 20. 06. 2016 do 23. 09. 2016.
 - Mezirezortní tým koordinovaný MPO se k posouzení sešel 14. 09. 2016.

Úřad zmocněnce vlády pro Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj

www.zmocnenecvlady.cz

www.restartregionu.cz

- **Dne 25. 10. 2016 byl materiál zaslán do mezirezortního připomínkového řízení.** Vzešlé připomínky byly vypořádány.
 - **Dne 1. 12. 2016 byl tento dokument odeslán ke schválení vládě.**
 - Strategický rámec hospodářské restrukturalizace je návrhem dlouhodobého strategického přístupu vlády a příslušných krajů ke změnám, které podpoří, usnadní a zrychlí restrukturalizaci hospodářství ve strukturálně postižených krajích. **Již nyní obsahuje 115 typových opatření.** Úřad zmocněnce vlády se intenzivně podílel na tvorbě typových opatření a koordinoval nezbytné diskuse o jejich zaměření na regionální i centrální úrovni. Participoval na formulaci implementačních zásad, koordinoval projednávání dokumentu a jeho oponování na regionální úrovni a poskytl součinnost v rámci procesu mezirezortního připomínkového řízení při vypořádání připomínek.
 - Celý proces restrukturalizace je komunikován pod názvem RESTART.
- Zajištění informovanosti
 - Úřad zmocněnce vlády zajišťoval plně ve své kompetenci informovanost odborné i široké veřejnosti o naplňování usnesení vlády 826/2015 o přípravě Strategie hospodářské restrukturalizace. Za tímto účelem byl vytvořen komunikační projekt Restart a zajištěny komunikační kanály (médiá, web, facebook, marketingové akce).

Iniciace a spolupráce na tvorbě specifických dotačních programů pro strukturálně postižené kraje:

Vedle přípravy Strategie hospodářské restrukturalizace probíhala a stále probíhají jednání o několika konkrétních dotačních programech pro strukturálně postižené regiony. Tato opatření budou nadále součástí strategie.

- Podpora rozvoje pracovních příležitostí na území Ústeckého a Moravskoslezského kraje (2014, ukončen, MMR)
Cíle:
 - vytvořit podmínky pro zřízení nových pracovních míst;
 - snížit nezaměstnanost na území Ústeckého a Moravskoslezského kraje a zvýšit tak jejich hospodářskou výkonnost.V rámci programu bylo rozděleno 300 milionů Kč na dotacích pro podniky, města a obce. Program pomohl rozvinout podnikání a vytvořit cca 700 pracovních míst.
- Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů (schválený, realizace od 2017, MMR)
Cíle:
 - zajistit řešení problémových areálů především v Ústeckém, Moravskoslezském a Karlovarském kraji;
 - prostřednictvím jejich nového využití přispět k rozvoji regionů;
 - vznik až 2000 nových pracovních příležitostí;
 - předpokládaný objem dotací ve výši 2 miliardy Kč.

Úřad zmocněnce vlády pro Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj

www.zmocnenecvlady.cz

www.restartregionu.cz

Žadatelé o dotaci mohou být kraje a obce, jejichž katastrální území leží na území strukturálně postižených krajů (Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský) a regionů charakterizovaných jako hospodářsky problémové. Obce mohou získat 70 až 85 % způsobilých výdajů projektu, v závislosti na velikosti sídla, resp. počtu obyvatel. Smyslem programu je vytvořit množství drobnějších podnikatelsky využitelných ploch a nemovitostí, které ve svém důsledku vygenerují tolik pracovních míst jako obsazení několika velkých průmyslových zón. Vyhlášení výzvy pro žadatele v 1. čtvrtletí 2017

- Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách (probíhá realizace, MMR)

Cíle:

- připravit území tak, aby jej bylo možné znovu plnohodnotně využít v dalším rozvoji obce;
- zamezit vzniku oblastí se sociální segregací.

Program, iniciovaný ve spolupráci s Ústeckým krajem, se zaměřuje na podporu demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách. Dotační program je vypsán na tři roky s celkovou alokací 300 milionů korun. Podpora je určena pro města se sociálně vyloučenými lokalitami na demolici prázdných domů.

- Program revitalizace Krušných hor (schválený v roce 2016, realizace od 2017, MZe, MŽP)

Cíle:

- komplexní revitalizace lesních ekosystémů v Krušných horách;
- kompenzace imisní zátěže v lesních půdách;
- realizace přeměn dožívajících porostů náhradních dřevin cílovými dřevinami s uplatněním přírodně blízkého hospodaření a pestřejší dřevinné skladby;
- snížení škod jelení zvěří na lesních porostech;
- zajištění dostatku reprodukčního materiálu lesních dřevin pro obnovu porostů v Krušných horách;
- obnova vodního režimu na plochách negativně ovlivněných odvodněním, při současném respektování zájmů ochrany přírody;
- zajištění příznivého stavu předmětů ochrany zvláště chráněných území a území soustavy NATURA 2000.

V součinnosti s Ústeckým krajem a Karlovarským krajem Úřad zmocněnce inicioval „Program revitalizace Krušných hor“, jehož přípravou pověřila vláda Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí.

Platnost Programu je stanovena do konce roku 2030. Účelem Programu je především vytvořit stabilní podmínky pro financování činností vedoucích k dosažení výše uvedeného cíle. Pro zajištění naplnění cílů Programu se v období 2017-2030 předpokládají celkové náklady ve výši až 4,1 mld. Kč.

Úřad zmocněnce vlády pro Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj

www.zmocnenecvlady.cz

www.restartregionu.cz

2.2 Tematické aktivity

2.2.1 Zaměstnanost a podnikání

- Podpora vzniku a činnosti Teritoriálních paktů zaměstnanosti a vytvoření Regionálních observatoří trhu práce.
- Spolupráce na řešení hrozby hromadného propouštění v důsledku útlumu těžby uhlí v MSK a ÚK. Vyhodnocování dopadů participace na tvorbě a projednávání kompenzačních opatření schválených vládou.
- Součinnost s MPO a agenturou CzechInvest na zajištění nových investorů a investic – schůzky s investory.
- Spoluorganizování akcí k podpoře podnikání s cílem prohloubit spolupráci soukromého a veřejného sektoru, vyhodnotit podnikatelské bariéry a prezentovat podnikatelský a rozvojový potenciál MSK, ÚK a KVK (Podnikatelské fórum ÚK 2016, Česko-polsko-slovenské podnikatelské fórum v MSK, kulaté stoly a workshopy, Konference Zaměstnanost 2016 v KVK). Spolupráce s firmami na zachování zaměstnanosti nebo zmírnění dopadů reorganizačních opatření (OKD, Vítkovice Steel, ČEZ Distribuce).
- Facilitace ve sporech firem.
- Spolupráce s městem Cheb na přípravě strategické průmyslové zóny Cheb II.
- Spolupráce s krajem na přípravě průmyslové zóny (Karvinsko – Barbora).
- Spolupráce na projektu podpory malých a středních firem v MSK.
- Účast v jednáních o umístění podpůrného a logistického centra Galileo do Ústeckého kraje.

2.2.2. Technické vzdělávání, věda, výzkum, inovace

- Koordinace Výzkumně vzdělávací platformy Ústeckého kraje.
- Účast ve vědecké radě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně.
- Konference k podpoře technického vzdělávání ve spolupráci s krajskými institucemi a podniky „Uplatnitelnost a podpora technického vzdělávání inovativními metodami v MSK“.

2.2.3. Energetika a suroviny

- Účast na jednáních Rady vlády pro energetiku a surovinovou strategii.
- Spolupráce s MPO na řešení problémů útlumu těžby uhlí a navazujícího průmyslu.
- Účast na Energetickém fóru Ústeckého kraje 2016.
- Jednání s energetickými firmami o aktualizaci krajské energetické strategie MSK a ÚK.
- Pravidelné projednávání s tripartitami ve věci útlumu černouhelného a hnědouhelného průmyslu, zajištění projednávání s vládou.

2.2.4. Životní prostředí

- Spolupráce při vytváření Programu revitalizace Krušných hor. Vláda tento program schválila 23. 11. 2016.
- Spolupráce při vytváření Programu zlepšení ovzduší v MSK - „kotlíkové dotace“.

Úřad zmocněnce vlády pro Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj

www.zmocnenecvlady.cz

www.restartregionu.cz

- Spolupráce na přeshraničních projektech pro zlepšení ovzduší v MSK.
- Prosazování plnění ekologických privatizačních závazků státu vůči podnikům, akcelerace Programu sanace a revitalizace území postiženého bývalou hornickou a hutnickou činností v Moravskoslezském kraji.
- Vytvoření a koordinace odborné platformy „Voda v Ústeckém kraji“. Zaměření této platformy přesahuje do tematických bloků – Technické vzdělávání, věda, výzkum, inovace, Energetika a suroviny, Životní prostředí, Dopravní infrastruktura i Rekultivace a revitalizace.

2.2.5. Dopravní infrastruktura

- Organizace a účast na jednáních k plnění dopravních priorit na území MSK, ÚK a KVK.
- Zpracování samostatných argumentářů pro příslušná jednání k některým úsekům (plavební stupeň Děčín, zkapacitnění I/27 Most-Litvínov, záměr Silnice I/68 Třanovice-Nebory).
- Účast na dopravní komisi při Krajské hospodářské komoře Ústeckého kraje.
- Jednání ve věci splavnění Odry, projekt D-O-L plavební kanál Dunaj-Odra-Labe

2.2.6. Rekultivace a revitalizace

- Jednání s MF ČR o akceleraci revitalizačních a rekultivačních projektů.
- Účast v Meziřesortní komisi řešení škod vzniklých před privatizací těžebních společností.
- Spolupráce na řešení problematiky brownfieldů.
- Účast na pracovní skupině Konceptce Využití území po těžbě (připravovaná). Konceptci iniciovaly Úřad zmocněnce vlády a Hospodářská a sociální rada Ústeckého kraje s cílem:
 - smysluplně využít území po těžbě, primárně v Ústeckém a Karlovarském kraji, kde je vlastníkem tohoto území stát;
 - zajistit správu tohoto území, které uměle vytvořil člověk a vyžaduje speciální péči, zejména pro svou geologickou nestabilitu;
 - zajistit efektivní hospodářské využití a možnost podnikání v těchto nově vzniklých oblastech, a s tím související převod pozemků na budoucí majitele;
 - zajistit další financování revitalizovaných projektů, které území nejenom vrátí přírodní podobu, ale také užitnou funkci (např. silnice, kanalizace, přípojky atd.).

2.2.7. Sociální tematika

- Spolupráce na předložení návrhu na vytvoření dotačního programu na demolice budov v SVL. Účast na hodnotící komisi při MMR.
- Účast na mezirezortním pracovním výjezdu v Ústeckém kraji k tématu bydlení sociálně vyloučených.
- Aktivní účast na přípravě nařízení vlády o příspěvku ke zmírnění sociálních dopadů souvisejících s restrukturalizací nebo útlumem činnosti právnických osob zabývajících se těžbou uhlí nebo uranu.

Úřad zmocněnce vlády pro Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj

www.zmocnenecvlady.cz

www.restartregionu.cz

2.2.8. Efektivní čerpání fondů EU

- Sledování a prosazování adekvátního zohlednění specifických potřeb MSK, ÚK a KVK v programech a výzvách programovacího období 2014+.
- Účast na jednáních Regionálních stálých konferencí, na tvorbě Regionálních akčních plánů, na tvorbě Strategii ITI.

3. Závěr

Úřad vládního zmocněnce v průběhu roku 2016 pokračoval v aktivitách započatých v roce 2014 a 2015 a zabýval se i nově vzniklými problémy a potřebami krajů. Věnoval se především naplnění usnesení 826/2015 o přípravě Strategie hospodářské restrukturalizace MSK, ÚK a KVK, jehož podnětem byla právě koncepce zpracovaná Úřadem zmocněnce vlády a zpráva o situaci v MSK, ÚK a KVK. Taktéž nový formát Úřadu zmocněnce a jeho kompetencí (upravený usnesením vlády 826/2015), které zahrnují Karlovarský kraj a jsou rozloženy mezi zmocněnce a jeho zástupkyni, se projevil jako přínosný a přispěl k efektivnějšímu zajištění komunikace s regionálními partnery. Přestože Úřad zmocněnce vlády nemá žádné přímé nástroje, daří se mu v součinnosti s regionálními partnery a jednotlivými ministerstvy plnit roli facilitátora, koordinátora a mediátora v řešení specifických problémů strukturálně postižených krajů.

Na základě zkušeností a poznatků z roku 2016 Úřad zmocněnce potvrzuje, že i nadále je potřeba věnovat se především těmto oblastem:

- Tvorba a udržení pracovních míst podporou rozvoje podnikání;
- Využívání výzkumu, vývoje a inovací pro zvýšení konkurenceschopnosti výrobků a služeb;
- Restrukturalizace školství, podpora technického vzdělávání;
- Dobudování regionální infrastruktury – dopravní napojení, průmyslové zóny, legislativní zázemí;
- Zajištění finančních prostředků na rozvojové aktivity a efektivní čerpání všech dostupných zdrojů – národních i evropských – s důrazem na vyrovnávání regionálních rozdílů.

V roce 2017 bude Úřad zmocněnce pokračovat v aktivitách ve prospěch rozvoje MSK, ÚK a KVK a zaměří se především na další plnění usnesení vlády č. 3 z 9. 1. 2017 a tvorbu i realizaci Akčních plánů Strategie hospodářské restrukturalizace. To bude zahrnovat aktivity jak na centrální, tak i regionální úrovni.

Další aktivity Úřadu zmocněnce budou vycházet z již definovaných prioritních tematických okruhů a budou konkretizovány na základě požadavků a podnětů jak ministerstev, tak regionálních partnerů.

S ohledem na nárůst agendy ve všech třech dotčených krajích požádali zmocněnce vlády a jeho zástupkyně o navýšení počtu zaměstnanců svých týmů v obou regionálních kancelářích a jejich technické vybavení. Rozpočet byl také rozšířen o náklady spojené s vytvořením a realizací Akčních

Úřad zmocněnce vlády pro Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj

www.zmocnenecvlady.cz

www.restartregionu.cz

plánů Strategie hospodářské restrukturalizace a zajištění odborných expertů pro jednotlivé tematické oblasti. Rozpočet na rok 2017 je plně financován prostřednictvím Agentury CzechInvest z rozpočtu Ministerstva průmyslu a obchodu.